

С Т А Н О В И Щ Е

От: доц. д-р Светла Богданова Бонева

Университет за национално и световно стопанство,
Факултет „Международна икономика и политика“,
Катедра „Международни икономически отношения и бизнес“
Научна специалност 05.02.10 „Световно стопанство и МИО“
Професионална направление 3.8. „Икономика“

Основание: Заповед №1640/22.07.2021 на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ –
Благоевград

Относно: конкурс за доцент по научна специалност „3.8 Икономика (Стопанска история и икономически теории)“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“.

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Икономика“, Стопански факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“ съгласно Решение на АС № 14/ 14.06.2021 г. Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед №1640/22.07.2021 на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград.

2. Кратка информация за кандидатите в конкурса

За участие в обявения конкурс е подал документи един кандидат – главен асистент д-р Петър Людмилов Първанов, понастоящем част от академичния състав на катедра „Икономика“ в рамките на Стопански факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“. Стоян Танчев придобива образователна степен „бакалавър“ по специалност „История“ (2003 г.), образователна степен „магистър“ по специалност „История“ (2004 г.), образователна степен „магистър“ по специалност „Право“ (2008 г.) и степен „Доктор“ по научна специалност „История и археология“ през 2012 г. Кандидатът преподава в университета от 2006 г. като хоноруван асистент. Кандидатът работи по трудов договор в ЮЗУ „Неофит Рилски“ от 2009 г. насам и според приложеното удостоверение от Отдел „Университетски кадри“ има над 12 години трудов стаж в ЮЗУ, от които 4 години като асистент и 8 години като главен асистент.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

3.1. Изпълнение на количествените изисквания

Съгласно приложената Карта за количествените изисквания за заемане на академичната длъжност „Доцент“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“, гл. ас. д-р Петър Първанов има общо 830,5 точки при изискуеми 430 (близо два пъти над минималното изискване). В картата за количествени изисквания прави впечатление наличието на

значителен брой (за заеманата длъжност) публикации и цитирания, индексирани в световните бази данни Scopus и Web of science. На базата на тази информация, категорично и убедено считам, че кандидатът изпълнява количествените изисквания за заемане на академичната длъжност „Доцент“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“.

Представената научна продукция свидетелства, че кандидатът притежава отлична професионална подготовка, познава и цитира коректно основните български и чуждестранни литературни източници по темата на обявения конкурс, умело използва статистически и иконометрични методи за целите на научните си изследвания, като на тази база получава достоверни резултати, формулира аргументирани изводи и целесъобразни препоръки. Резултатите от научните изследвания на кандидата са оформени и представени ясно, прецизно и логично и могат да бъдат използвани от преподаватели, научни работници, експерти, консултанти и анализатори.

3.2. Изпълнение на качествените изисквания

Д-р Петър Първанов е представил попълнена с необходимата информация Карта за качествените изисквания на академичната длъжност „Доцент“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“. Съгласно приложената Карта считам, че кандидатът изпълнява качествените изисквания за заемане на академичната длъжност „Доцент“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност на кандидата

Кандидатът гл. ас. д-р Петър Първанов има диверсифициран преподавателски опит в ЮЗУ „Неофит Рилски“ през периода 2006 – 2021 г. – той е преподавал в над 7 дисциплини в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ на български език, и в три чуждестранен университета като гост-преподавател. Понастоящем е редовен преподавател в катедра „Икономика“. Гл. ас. д-р Петър Първанов от учебната 2006/2007 г. до 2020/2021 г. е водил учебни занятия по следните дисциплини: Стопанска история, Икономически теории, Европейско икономическо сътрудничество, Търговско право, Международно публично право, Икономическа политика на България, Външноикономическа политика на България и др.

5. Кратка характеристика на представените научни трудове/публикации

Кандидатът гл. ас. д-р Петър Първанов е предложил за участие в конкурса 27 научни труда. Трудовете са:

- 4. колективни монографии
- 3 самостоятелни монографии,
- 6 статии и студии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus, Web of Science);
- 13 студии, статии и доклада, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни токове.

В голяма част от представените научни публикации, д-р Петър Първанов е самостоятелен автор.

В Картата за изпълнение на количествените изисквания са посочени 17 цитата на различни трудове на гл. ас. д-р Петър Първанов като 3 от цитиращите публикации са индексирани в световноизвестните бази данни с научна информация Scopus и Web of Science, 9 са цитатите в монографии и научни токове, 5 са цитатите и рецензиите в нереферирани списания с научно рецензиране в страната и чужбина.

Основните направления в изследователската дейност на кандидата Стоян Танчев са: стопанско-историческо развитие на българите, стопанска историография, социално-икономическа теория, икономика и право като икономическа теория, институционална икономика, история на българския туризъм, икономическа политика към чужденците и др.

От изследователската дейност на кандидата са получени научно-приложни резултати като методологии, анализи, оценки, емпирични резултати и практически и теоретични концепции в посочените направления.

6. Синтезирана оценка на основните научни и научно-приложни приноси на кандидата

Представената научна продукция на кандидата д-р Петър Първанов съдържа редица резултати с характер на приноси, които обогатяват икономическата теория и практика. Някои от основните приносни моменти могат да бъдат обобщени както следва:

- В науката е утвърдено мнението, че траките заемат вътрешната част на Балканския полуостров и са в конфликтни отношения с древните гърци, но през последните две десетилетия, благодарение на новооткрити извори, става ясно, че това твърдение не отговаря на истината. В изследванията си кандидатът доказва, че се съгласява с тази постановка и добавя нови доказателства, че древните траки, са икономически обвързани с древните гърци и това благоприятства стопанското положение на древните жители на днешните български земи. Според кандидата те имат усилен търговски взаимоотношения.

- В научната литература е прието схващането, че по време на Първата българска държава няма развити търговски отношения, както вътрешни, така и външни и парите са само съкровище. С научните си изследвания, кандидатът споделя тезата, че те са силно развити и контролирани от държавата, а парите не са само съкровище, а имат и разменна функция, което, с особена сила важи за външната търговия, контролирана от държавата. Според кандидата има силно развити търговски пътища, пресичащи земите на Първата българска държава, които са усвоени и контролирани от българите, а български пари липсват в Първата българска държава, защото не са били необходими за размяна, като за тези цели са се използвали чуждестранни такива.

- В научната литература и в обществото, в последните три десетилетия, има дебат как българите са живели в Османската империя. Дали са били потискани от османците или са живеели свободно. Според кандидатът българите са живеели на общини, които са има;и правото да се самоуправляват и причините за това са икономически, поради солидарната данъчна отговорност

- В науката и в икономическите среди има спор кога е поставено началото на висшето икономическо образование в България. С изследванията си кандидатът недвусмислено доказва, че това се случва по инициатива на С. С. Бобчев със създадения от него Благански блискоизточен институт за политически и социални науки (Свобиден университет) през 1921 г. като целта му е да преодолее икономическата изолация на страната, като подготви кадри, които да оглавят българската дипломация и икономика и да я свържат със съседните страни и тези от близкия изток.

- Българският туризъм е сред основните отрасли на съвременната българска икономика. Но в исторически план той почти не е изследван! Според автора още в края на XIX в. започва неговото развитие, но едва през междувоенния период се осъзнава икономическата му същност и започва да се води целенасочена политика на държавно и местно ниво, която да доведе до масовото му развитие с цел икономическа изгода. Теза установена от автора!

- С оглед на настоящата политическа ситуация и бежанската вълна от Азия към Европа е много важно как страната се отнася към бежанския проблем и неговите икономически измерения. За разрешаването на този проблем, според кандидата, трябва да се обърнем към миналото, защото има положителни примери за това. Със серия от текстове, кандидатът недвусмислено доказва, че в близкото минало Народна република България е извличала икономически ползи от привличането и интегрирането на работна сила на чужденци. Това се случва между 60-те и 80-те години на XX в. Когато страната се възползва от размириците във Виетнам и привлича работници от там, които, освен че носят икономически ползи, оставят и дълготраен икономически ефект, дори и към настоящия момент.

- В последните години е особено актуално да се изследват дарителски практики. Неизследваната страна на дарителството е икономическата. Според кандидата, освен алтруистична страна, дарителството има и икономическа същност. То носи икономически изгоди, както на даряващия, така и на надарявания и на цялото общество, в което се случва актът на дарение. Това е недвусмислено доказано от кандидата в негови научни текстове разкриващи икономическата страна на дарителския акт.

- В обществото функционират най-различни видове капитал. Основна слабост на икономическата наука, е че основно се изследва икономическият капитал, а много малко се обръща внимание на другите видове капитал, като човешки, социален и т. н., макар и в последните няколко десетилетия да се появяват и такива изследвания. Според автора всяка човешка дейност е икономическа и в този смисъл тя носи и икономически блага, независимо от основната и цел, икономическите блага може да са вторичен продукт. В този смисъл, според кандидата всяка човешка дейност следва да се приема като капитал, който има способността да се трансформира и да преминава от един вид в друг. Тази теза на кандидата е недвусмислено доказана в поредица от негови научни текстове.

- В Българската наука е прието икономиката и правото да се разглеждат като две отделни и независими научни области, които нямат нищо общо помежду си и не си влияят. Кандидатът оспорва това твърдение и в няколко свои текста, недвусмислено доказва, че икономиката и правото са взаимно обвързани и си влияят. Това влияние е забележимо както на практическо, така и на институционално ниво. Тези свои научни твърдения кандидатът прави на база на институционалната икономическа теория.

7. Основни критични бележки и препоръки

Нямам съществени критични бележки по отношение на предоставените ми за рецензия материали. Имам една препоръка – кандидатът по конкурса да обмисли възможността да преведе (след приключването на конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“) на английски език и да публикува в подходящи чуждестранни издания своите публикации, които към момента на конкурса е

представил на български език. По този начин те също ще намерят по-голяма аудитория и ще получат по-висока цитируемост.

8. Заключение

Представените от д-р Петър Първанов документи и научна продукция във връзка с конкурса за заемане на академичната длъжност **ДОЦЕНТ**, обявен от ЮЗУ „Неофит Рилски“, покриват необходимите изисквания за заемане на посочената академична длъжност. Не са открити доказателства и няма установени сигнали за нарушаване на авторски права на други изследователи към момента на изготвяне на становището. Публикациите на кандидата представляват оригинални и актуални научни изследвания, авторът има добър език и стил, анализирал е значителен обем научна литература, обосновава добре своите позиции, заключения и препоръки.

Всичко това ми дава основание да гласувам убедено „ЗА“ присъждането на академичната длъжност **ДОЦЕНТ** на д-р Петър Първанов.

8.10.2021 г.

Гр. София

Подпис:

(Доц. д-р Светла Бонева)

SOUTHWEST UNIVERSITY "NEOFIT RILSKI"

SCIENTIFIC OPINION

From: Associate Prof. Dr. Svetla Bogdanova Boneva

University of National and World Economy,

Faculty of International Economics and Politics,

Department of International Economic Relations and Business

Scientific specialty 05.02.10 "World Economy and IIE"

Professional field: 3.8. "Economy"

Grounds: Order №1640 / 22.07.2021 of the Rector of SWU "Neofit Rilski" -

Blagoevgrad

Subject: competition for associate professor in the scientific specialty "3.8 Economics (Economic History and Economic Theories)" at SWU "Neofit Rilski".

1. Information about the competition

The competition was announced for the needs of the Department of Economics, Faculty of Economics, SWU "Neofit Rilski" according to Decision of the AC № 14 / 14.06.2021. SWU "Neofit Rilski" - Blagoevgrad.

2. Brief information about the candidates in the competition

One candidate has submitted documents for participation in the announced competition - Chief Assistant Dr. Petar Lyudmilov Parvanov, currently part of the academic staff of the Department of Economics within the Faculty of Economics of SWU "Neofit Rilski". Petar Parvanov obtained a bachelor's degree in History (2003), a Master's degree in History (2004), and a Master's degree in Law (2008). and a Doctor's degree in History and Archeology in 2012. The candidate has been teaching at the University since 2006 as a part-time assistant. The candidate has been working under an employment contract at SWU "Neofit Rilski" since 2009 and according to the attached certificate from the Department of University Personnel has over 12 years of experience at SWU, of which 4 years as an assistant and 8 years as a senior assistant.

3. Fulfilment of the requirements for holding the academic position

3.1. Fulfillment of quantitative requirements

According to the attached Map for the quantitative requirements for holding the academic position "Associate Professor" at SWU "Neofit Rilski", Ch. Assistant Professor Dr. Petar

Parvanov has a total of 830.5 points with a required 430 (nearly twice the minimum requirement). In the map for quantitative requirements the presence of a significant number (for the position) of publications and citations indexed in the global databases Scopus and Web of science. Based on this information, I strongly and confidently believe that the candidate meets the quantitative requirements for holding the academic position of "Associate Professor" at SWU "Neofit Rilski".

The presented scientific production testifies that the candidate has excellent professional training, knows and cites correctly the main Bulgarian and foreign literary sources on the topic of the announced competition, skillfully uses statistical and econometric methods for the purposes of his research, and on this basis receives reliable results, formulates reasoned conclusions and appropriate recommendations. The results of the candidate's research are shaped and presented clearly, precisely and logically and can be used by lecturers, researchers, experts, consultants and analysts.

3.2. Fulfillment of quality requirements

Dr. Petar Parvanov presented a map filled in with the necessary information for the quality requirements of the academic position "Associate Professor" at SWU "Neofit Rilski". According to the attached Map, I believe that the candidate meets the quality requirements for the academic position of "Associate Professor" at SWU "Neofit Rilski".

4. Evaluation of the teaching activity of the candidate

The candidate Ch. Assistant Professor Dr. Petar Parvanov has diversified teaching experience at SWU "Neofit Rilski" in the period 2006 - 2021 - he has taught in over 7 disciplines in "Bachelor" and "Master" in Bulgarian, and in three foreign university as a guest lecturer. He is currently a full professor at the Department of Economics. Ch. Assistant Professor Dr. Petar Parvanov from the academic year 2006/2007 to 2020/2021 has taught classes in the following disciplines: Economic History, Economic Theories, European Economic Cooperation, Commercial Law, International Public Law, Economic Policy of Bulgaria, Foreign economic policy of Bulgaria and others.

5. Brief description of the presented scientific papers / publications

The candidate Ch. Assistant Professor Dr. Petar Parvanov has proposed 27 scientific papers for participation in the competition. The works are:

- 4. collective monographs
- 3 separate monographs,
- 6 articles and studies published in scientific journals, referenced and indexed in world-famous databases with scientific information (Scopus, Web of Science);
- 13 studies, articles and reports published in non-peer-reviewed journals with scientific review or published in edited collective volumes.

In most of the presented scientific publications, Dr. Petar Parvanov is an independent author.

The Map for fulfilment of the quantitative requirements contains 17 quotations from various works of Ch. Assistant Professor Dr. Petar Parvanov as 3 of the cited publications are indexed in the world-famous databases of scientific information Scopus and Web of Science, 9 are citations in monographs and scientific volumes, 5 are citations and reviews in unrefereed journals with scientific review in the country and abroad.

The main directions in the research activity of the candidate Petar parvanov are: economic-historical development of the Bulgarians, economic historiography, socio-economic theory, economics and law as economic theory, institutional economics, history of Bulgarian tourism, economic policy towards foreigners and others.

From the research activity of the candidate are obtained scientific-applied results such as methodologies, analyses, evaluations, empirical results and practical and theoretical concepts in the indicated directions.

6. Synthesized assessment of the main scientific and scientific-applied contributions of the candidate

The presented scientific production of the candidate Dr. Petar Parvanov contains a number of results with the nature of contributions that enrich economic theory and practice. Some of the main contribution points can be summarized as follows:

- Science has established the opinion that the Thracians occupied the interior of the Balkan Peninsula and were in conflict with the ancient Greeks, but in the last two decades, thanks to newly discovered sources, it is clear that this statement is not true. In his research, the candidate proves that he agrees with this statement and adds new evidence that the ancient Thracians were economically connected with the ancient Greeks and this favored the economic situation of the ancient inhabitants of today's Bulgarian lands. According to the candidate, they have strengthened trade relations.
- The scientific literature has accepted the notion that during the First Bulgarian State there were no developed trade relations, both domestic and domestic, and money is only a treasure. With his research, the candidate shares the thesis that they are highly developed and controlled by the state, and money is not only a treasure, but also has an exchange function, which is especially true for foreign trade controlled by the state. According to the candidate, there are highly developed trade routes crossing the lands of the First Bulgarian State, which are absorbed and controlled by the Bulgarians, and Bulgarian money is missing in the First Bulgarian State because they were not needed for exchange, and foreign ones were used for these purposes.
- In the scientific literature and in society, in the last three decades, there has been a debate about how Bulgarians lived in the Ottoman Empire. Whether they were oppressed by the Ottomans or lived freely. According to the applicant, Bulgarians lived in existing municipalities, and the right to self-government and the reasons for this are economic, due to joint and several tax liability.
- In science and in the economic circles there is a dispute when the beginning of higher economic education in Bulgaria was set. With his research the candidate unequivocally proves

that this happened on the initiative of S. S. Bobchev with the Balkan Middle East Institute for Political and Social Sciences (Free University) established by him in 1921 and his goal is to overcome the economic isolation of the country, by preparing personnel to head the Bulgarian diplomacy and economy and to connect it with the neighboring countries and those from the Middle East.

- Bulgarian tourism is among the main sectors of the modern Bulgarian economy. But historically it has hardly been studied! According to the author, its development began at the end of the 19th century, but only during the interwar period was its economic nature realized and a purposeful policy began to be pursued at the state and local level, leading to its mass development for economic gain. Thesis established by the author!
- In view of the current political situation and the wave of refugees from Asia to Europe, it is very important how the country treats the refugee problem and its economic dimensions. To solve this problem, according to the candidate, we must turn to the past, because there are positive examples of this. With a series of texts, the candidate unequivocally proves that in the recent past the People's Republic of Bulgaria has benefited economically from attracting and integrating the work of foreigners. This happened between the 1960s and 1980s, when the country took advantage of the unrest in Vietnam and attracted workers from there who, in addition to bringing economic benefits, also had a lasting economic effect, even today.
- In recent years, it has become especially relevant to study donation practices. The unexplored side of philanthropy is economic. According to the candidate, in addition to being altruistic, donation also has an economic nature. It brings economic benefits to both the donor and the gifted and to the whole society in which the act of donation takes place. This is unequivocally proven by the candidate in his scientific texts revealing the economic side of the deed of donation.
- Various types of capital function in society. The main weakness of economics is that economic capital is mainly studied, and very little attention is paid to other types of capital, such as human, social, etc., although in the last few decades such research has appeared. According to the author, every human activity is economic and in this sense it brings economic goods, regardless of its main purpose, economic goods can be a by-product. In this sense, according to the applicant, every human activity should be considered as capital, which has the ability to transform and pass from one species to another. This thesis of the candidate is unequivocally proven in a series of his scientific texts.
- Bulgarian science has accepted the economy and the right to be considered as two separate and independent scientific fields, which have nothing in common and do not influence each other. The candidate disputes this statement and in several of his texts, unequivocally proves that economics and law are interrelated and influential. This influence is noticeable both on a practical and institutional level. The candidate makes these scientific statements on the basis of institutional economic theory.

7. Main critical remarks and recommendations

I have no significant critical remarks regarding the materials submitted to me for review. I have a recommendation - the candidate to consider the possibility to translate (after the end of the competition for the academic position of "associate professor") in English and to publish in

appropriate foreign publications his publications, which at the time of the competition is presented in Bulgarian. In this way, they will also find a larger audience and receive higher citations.

8. Conclusion

The documents and scientific production presented by Dr. Petar Parvanov in connection with the competition for the academic position of ASSOCIATE PROFESSOR, announced by SWU "Neofit Rilski", cover the necessary requirements for holding the said academic position. No evidence was found and no reports of copyright infringement by other researchers were found at the time of writing. The candidate's publications are original and up-to-date scientific research, the author has a good language and style, has analyzed a significant amount of scientific literature, well substantiates his positions, conclusions and recommendations. All this gives me reason to vote "FOR" the awarding of the academic position of ASSOCIATE PROFESSOR to Dr. Petar Parvanov.

08.10.2021

Sofia

**Associate Prof. Dr. Svetla Bogdanova
Boneva-Boyanova**